

Vrienden van het Airborne Museum

NIEUWSBRIEF No.17.

FEBRUARI 1985

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
tel.: 085-337710, postgironr. 4403641

Redactie:
Drs. R.P.G.A.Voskuil

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

5e Algemene Ledenvergadering op 30 maart a.s.

Wij nodigen U uit tot het bijwonen van de 5e Algemene Ledenvergadering, tevens Jaarvergadering van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, op zaterdag 30 maart a.s. om 14.00 uur in de Concertzaal, Benedendorpsweg t.o. de Oude Kerk te Oosterbeek (telefoon 085-332046).

De agenda voor de vergadering ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Notulen van de 3e Algemene Ledenvergadering op 24 maart 1984
3. Algemeen Verslag 1984
4. Financieel Verslag 1984 en Begroting 1985
5. Bestuursverkiezing
6. Benoeming Reserve-lid Kascommissie
7. Bestuursvoorstellen inzake:
 - a. Contributieverhoging voor 1986
 - b. Benoeming van Ereleden
8. Rondvraag
9. Sluiting

Toelichting bij punt 5: Aan de beurt van aftreden is de heer R.Fennema (Penningmeester). Hij stelt zich herkiesbaar. Volgens art.8 van de Statuten kunnen de leden tegencandidaten stellen. Een voordracht hiertoe dient uiterlijk 10 dagen voor de vergadering schriftelijk bij de Secretaris te worden ingediend, ondertekend door tenminste 10 leden en vergezeld van een bereidverklaring van de kandidaten, die lid van de Vereniging moeten zijn en meerderjarig.

Toelichting bij punt 7: Het Bestuur stelt voor de contributie voor 1986 te verhogen tot f 20,- voor een gewoon lidmaatschap en f 30,- voor een gezinslidmaatschap.

Een half uur vóór de aanvang van de vergadering zullen voor de leden de financiële stukken en het verslag van de Kascommissie ter inzage liggen.

Het Financieel Verslag 1984 en de Begroting 1985 zullen U samen met de volgende Nieuwsbrief worden toegestuurd.

Vertoning van videofilms na afloop van de Algemene Ledenvergadering.

Na afloop van de 5e Algemene Ledenvergadering zullen een tweetal videofilms worden vertoond, die gemaakt zijn naar aanleiding van het 40ste herdenkingsjaar van de Slag om Arnhem.

De eerste film is getiteld "Return to the Cauldron" en werd gemaakt door BBC-Wales. Aan deze documentaire werkten naast verschillende veteranen ook ons lid Jan Berendsen mee.

De tweede film werd gemaakt door de Duitse televisie en uitgezonden in het programma "Aktuelle Stunde".

Jaarverslag 1984.

Het afgelopen jaar steeg het ledenaantal aanzienlijk: op 31 december 1984 telde de Vereniging 713 leden in binnen- en buitenland. Op 31 december 1983 waren dat er 556. Helaas komt het ieder jaar weer voor dat wij leden moeten schrappen wegens het niet betalen van de contributie. Dit jaar waren dat er 22.

In 1984 verschenen vier Nieuwsbrieven en werden een themadag en een themamiddag gehouden. Tijdens de themadag op 7 juli werden een tweetal wandelingen gemaakt in de omgeving van de "Westerbouwing" en in het gebied tussen het Drielse veer en de Oude Kerk. Op de themamiddag op 24 november werden een tweetal lezingen gehouden: één over Britse zweefvliegtuigen en één over Engelse oorlogscorrespondenten bij de Slag om Arnhem. Zowel de themadag als de themamiddag werden druk bezocht.

Ter gelegenheid van de 40-jarige herdenking van de Slag om Arnhem werd een herdenkingsenvelop met een speciaal stempel uitgegeven. De leden (van vóór 1 oktober) ontvingen deze envelop gratis en de rest van de voorraad was zeer snel uitverkocht. Ook werd een speciale poster vervaardigd van de pastel-tekening van de kunstenaar Johan Paulus Pieters. De verkoop van deze fraaie poster was een groot succes. Voor de op initiatief van de heer Van Roekel door de Vereniging uitgegeven wandel-, fiets- en autogidsjes van de voormalige gevechtsterreinen bij Arnhem, blijkt zeer veel belangstelling te bestaan.

In 1984 werd wederom met een propaganda/verkoopstand deelgenomen aan een vijftal evenementen. Er werd veel propaganda gemaakt voor het Museum en voor de Vereniging. De verkoop van artikelen van het Museum en van de Vereniging resulteerde in een omzet van in totaal ca. f 6600,-.

Ook werden in het afgelopen jaar een aantal schenkingen aan het Museum gedaan, waaronder een vitrine en lichtdimmers voor diorama's.

Tevens werden door onze Vereniging bronzen beeldjes geschonken aan ZKH Prins Bernhard der Nederlanden en aan de generaals Urquhart, Hackett en Frost.

Het jaar 1984 was voor de Vereniging een gunstig jaar en we hopen dat ook in 1985 onze Vereniging zich in een stijgende belangstelling mag verheugen.

Adressering van correspondentie.

In verband met een snelle verwerking van de correspondentie, wordt U vriendelijk verzocht al Uw brieven aan de Vereniging te richten aan: de sekretaris van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek. Correspondentie inzake de Nieuwsbrief kunt U richten aan de heer C. van Roekel, eveneens op bovengenoemd adres.

Afbeelding van pastel-tekening op de Nieuwsbrief-enveloppen.

In de vorige Nieuwsbrief werd melding gemaakt van de aanbieding van een pastel-tekening door de Arnhemse kunstenaar Johan Paulus Pieters. Op de enveloppen, waarin U dit jaar de Nieuwsbrieven zult ontvangen, is een verkleinde afbeelding van deze pastel-tekening gedrukt.

In mei van dit jaar zal de Vereniging een herdenkingsenvelop uitgeven, waarop eveneens deze pastel-tekening zal worden afgebeeld. Deze envelop zal bovendien worden voorzien van een speciale stempelvlag.

Van de poster, die van de pastel-tekening is gemaakt, is nog een beperkt aantal voorradig in het Airborne Museum.

Aanmelding van het vierde "lid voor het leven".

Onlangs heeft zich het vierde "lid voor het leven" bij de Vereniging aangemeld. Het is Mr. J.A. Bartle uit Lydney in Groot-Brittannië. Reeds eerder hadden zich aangemeld Mr. A.J. Hollingdale, Mr. R. Bingley en Mr. L. Oleszczuk, allen uit Groot-Brittannië.

Grote gift voor onze Vereniging.

Door de wijnkoperij Rijsemus en De Frel uit Ede werd in het voorjaar van 1984 een wijn op de markt gebracht onder het etiket "Airborne Wine". Deze wijn werd

De burgemeester van de gemeente Renkum, jhr. mr. H.G. van Holthe tot Echten bedankt brigadegeneraal D.E. Canterbury voor de door het Army Air Corps aangeboden kerstboom. (foto: B. de Reus)

verkocht met een opslag van f 0,25. De totale opbrengst van deze opslag, f 2250,-, werd op donderdag 13 december j.l. overgedragen aan onze Vereniging. Het bedrag zal worden gebruikt voor de aankoop van materiaal voor de collectie van het Airborne Museum.

Army Air Corps schenkt kerstboom aan de gemeente Renkum.

Op vrijdag 21 december schonk brigadegeneraal D.E. Canterbury, territoriaal commandant van het Britse Army Air Corps in West-Duitsland, een kerstboom aan de gemeente Renkum. De twee meter hoge Servische spar, die is geplant aan de westzijde van het raadhuis in Oosterbeek, symboliseert de dankbaarheid van het Army Air Corps jegens de burgerij van de dorpen van deze gemeente. Het Army Air Corps is voortgekomen uit het Glider Pilot Regiment. Meer dan 1200 zweefvliegtuigpiloten van dit Regiment namen in september 1944 deel aan de Slag om Arnhem.

De aanbidding van deze kerstboom, waarvoor de heer McAnelly de contacten heeft gelegd, vormde de symbolische afsluiting van het 40ste herdenkingsjaar van de Slag om Arnhem.

Mr. Patten schenkt zijn battledress aan het Airborne Museum.

Tijdens de afgelopen herdenking in september schonk Mr. Norman Patten uit Parkstone in Dorset zijn originele battledress, compleet met alle emblemen, distinctieven en onderscheidingen aan het Airborne Museum.

In september 1944 was Patten sergeant bij "1st Forward Observation Unit", een eenheid van waarnemers voor de artillerie van het Tweede Leger. Toen de Forward Observation Unit in Oosterbeek op 21 september 1944 geen contact kon krijgen met de legerkorps-artillerie bij Nijmegen, klom Patten met zijn radio-apparatuur langs de schoorsteen van Wasserij Van Hofwegen omhoog. Hierdoor werd radiocontact mogelijk en kon de artillerie bij Nijmegen eindelijk vuursteun geven aan de ingesloten Britten in Oosterbeek.

Installatie van lichtdimmers in de diorama's.

In drie van de vier diorama's in de kelder van het Airborne Museum zijn onlangs lichtdimmers geïnstalleerd. Daardoor werd een wat gedemptere verlichting verkregen, hetgeen meer overeenkomt met de situatie die in september 1944 in de kelders van Hartenstein heerste. Dit effect is nog versterkt door het aanbrengen van kleine lichtpunten, zoals kaarslantarens en lampjes bij de zendontvangers. Aankoop van de lichtdimmers was mogelijk door een geldelijke gift van onze Vereniging.

Bijzonder boekje over de stellingbouw aan de Veluwezoom in de winter 1944-1945.

Na het mislukken van de Slag om Arnhem moest vrijwel de gehele zuidelijke Veluwezoom op last van de Duitse bezetter worden geëvacueerd. Acht maanden lang mocht niemand het gebied betreden zonder speciale toestemming. Omdat de Duitsers aannamen dat de Geallieerden opnieuw een aanval over de Rijn zouden uitvoeren, werd langs de Veluwezoom een reusachtig stellingen-systeem aangelegd, met loopgraven, geschutopstellingen, mitrailleursnesten en mijnevelden. Omdat de Duitsers zelf niet over voldoende arbeidskrachten beschikten om deze stellingen aan te leggen, werden grote groepen Nederlandse mannen daartoe gedwongen. Deze mannen werden ondergebracht in kampen. Een daarvan was het doopsgezinde bejaardenhuis "Mooiland" aan de Utrechtseweg tussen Oosterbeek en Heelsum, waarvan de bewoners in oktober 1944 hadden moeten evacueren. De geschiedenis van "Lager Scharnhorst I^D", zoals Huize Mooiland in die periode heette, is nu op schrift gesteld door ons lid Dr.H.J.Leloux uit Oosterbeek. In zijn boekje "Huize Mooi-Land in herfst en winter '44-'45, Lager Scharnhorst I^D", wordt een beschrijving gegeven van het leven in het werkkamp en het werk aan de stellingen in de verlaten en desolate dorpen en bossen langs de Veluwezoom. Het boekje, dat slechts in zeer beperkte oplage is verschenen, is verkrijgbaar in de boekhandels in Oosterbeek en Heelsum en kost f 15,-. Het kan ook worden besteld door overmaking van f 17,50 op gironummer 2094762 van R.Fennema, Rekening Mooiland 50, Oosterbeek. Het wordt U dan zo spoedig mogelijk toegezonden.

Boek: "The Devil's Birthday".

Bij de geschiedschrijving over operatie "Market Garden" heeft de Slag om Arnhem altijd de meeste aandacht gehad. Andere onderdelen werden veel minder vaak belicht. Het boek "The Devil's Birthday, The bridges to Arnhem 1944" is het eerste boek van een Brits auteur, waarin het verhaal van de complete operatie uitgebreid wordt beschreven. De auteur, Geoffrey Powell, vocht zelf bij Arnhem als compagnies-commandant in 156 Parachute Battalion. Zijn belevenissen beschreef hij onder het pseudoniem "Tom Angus" in het boek "Men at Arnhem", dat in 1976 verscheen. Dit nieuwe boek is deels gebaseerd op een zeer grondig archiefonderzoek, deels op interviews met vele overlevenden. Alle mislukkingen en tegenslagen, die leidden tot de Geallieerde nederlaag en de vrijwel totale vernietiging van de Eerste Britse Airborne Divisie, zijn vele malen beschreven; dit boek maakt duidelijk waarom er zoveel misging. "The Devil's Birthday" werd uitgegeven in 1984 bij Buchan & Enright, Publishers, Ltd in Londen. Prijs in Nederland: f 48,-.

Boekje: "Door de hel van Oosterbeek".

Op zondag 23 september j.l. vond in Hotel Dreyeroord in Oosterbeek de presentatie plaats van het boekje "Door de hel van Oosterbeek". Het is het dagboek van George Natrass, sergeant bij het 7th Battalion, The Kings Own Scottish Borderers. Natrass beschrijft de gevechten in Wolfheze en Oosterbeek en het leven in krijgsgevangenschap. Het dagboek werd vertaald en bewerkt door ons lid de heer N.J.van der Meer uit Kruiningen en werd uitgegeven door Drukkerij Van der Pijl-Kruiningen BV. Prijs: f 25,-.

Foto's gezocht.

De heren G.H.Maassen Sr.en Jr.zijn bezig met het samenstellen van een tweede foto-boekje over Oosterbeek in 1945. Zij zoeken van verschillende plaatsen in het dorp nog foto's uit die periode. Indien U nog beschikt over dergelijke foto's en U wilt ze ter beschikking stellen van de samenstellers, zoudt U dan contact willen opnemen met G.H.Maassen, Jan van Riebeeckweg 82 Oosterbeek, telefoon 085-337515 ?